

Cíllo 43.
26. ołtobra.

Pomhaj Bóh!

Lětnik 23.
1913.

Sy-li spěwał,
Pilne džělal,
Strowja će
Swójbny statok
A twoj swjatok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj móeny
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Přez spař mérny
Čerstwosé da.

Njech ty spěwaš,
Swérne džělaš
Wśedne dny;
Džen pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočn ty.

Z njebjes mana,
Njech či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokrew će!

F.

Sserbske njedželske lopjeno.

Wudawa żo kózdu żobotu w Gsmolerjez knihiczsyczerni w Budyschinje a je tam sa schtwórtlétetu pschedplatu 40 pj. dostacż

23. njedžela po świątej Trojizy.

Mat. 22, 18—22.

Hdyž reformazijski świedźen psched durjemi steji, nasche njedželske lopjeno „Pomhaj Bóh“ hinač njemóže, wono dyrbí na Lutherowý skutk pokasacz, a to żo jara derje hodži pod Jeſužowym słowom: „Dajcze khězorej, schtož je khězorowe, a Bohu, schtož je Boże!“ Pschetož tole knijesowe napominanije je w evangelskej zyrkwi k połnemu prawu pschischlo. Haj, wono najwažnischim wuczbam nascheje zyrkwi sa ſaložk ſluži: wuczbje wo zyrkwi a wo śwētnej wyschnoſci, wuczbje wo pschisluſchnoſciach, kotrež ma kſceſiian psched Bohom a psched krajnym knijesom.

To żo pod pohanskim khězorom sta, so Jeſuž tak prajesche, takle khězorski trón ſchlitowasche! Tehdy běſche Augustuſowý pschirodny žyn Tiberiuſ ſ khězorom, 70 lét starý; wón ſurowje kniježesche, ale w krajac̄ jeho wulkeho knijeſtwa běſche dobrý porjad, tak so běchu wožebje w daloſtich provinzech, hdźež khězor ženje njepſchińdze, ludžo jara ſpokojoſom. Židowski lud pod romskim, pohanskim kniježerſtowm wěſo czerpiſche. Kac̄ njeradži woni romske pjeniesy ſ khězorowym wobrasom do ruky bjerichu a dawki na zuse knijeſtvo dawachu, to doſcz a nadosež ſ teho wěmy, so złonikow, kotsiž w romskej ſlužbje dawki ſberachu, tak jara ſazpiwachu. Jeſuž pak mějesche wobkhad ſ złonikami. Jeſo njepſcheczeljo ſebi myſlachu, so njemóžesche czeſke bycz, dawkom dla pak lud pschecziwo Jeſužej, towarſczej hręſchnikow a złonikow, naſchczuwac̄, pak Jeſuža psched romskej

wyschnoſciu wobſkorzec̄. Farisejſzy radu ſkładowachu. Jene praschenje, dawki nastupaze, chžychu njenadžujzj na Jeſuža ſtajiež: „Sſluscha żo khězorej daní dawac̄ abo niz?“ Někotři młodži dyrbjachu psched Jeſuža ſtupic̄, a tež Herodaschowi ſaſtojnizy żo ſobu pôſlachu. Dyrbjachu cži hnydom Jeſuža ſajec̄, hdź by wón żo pschecziwo khězorej wuprajil? Tak derje dyrbimy ſebi wotpohladanje Farisejſkich myſlic̄. Wſchak chžychu jeho w jeho rěczi popadnyc̄. Alle tón knijes njewotmolwi haj ani ně. Wón jich leſcz pytny. Wón jim do wožow praji: „Wý pschisłodnizy, schto mje ſpytuječe?“ A jeli nětko żo hischeze ſmějachu, so běchu jeho do wuſkoscžow hnali, żo na to njemało dži-wachu, hdź Jeſuž ſebi daňske pjeniesy pokasacz ſi khězorowym ſnamjenjom a wobrasom. A na to praji tón knijes: „Dha dajcze khězorej, schtož je khězorowe, a Bohu, schtož je Boże!“

Hac̄ žo ſluscha khězorej daní dawac̄, to běſche jenotliwe praschenje. Jeſuž pak mějesche wjèle wjazy we wožomaj. Kac̄ žo ſwazliwemu generalej dže, kotrež na jene dobo zjèle wulke wójsko, napscheczo ſebi ſtejaze, wohlada, tak tucži młodži Farisejſzy ſe ſwojim prasheńczkom do wulkeje wěnoſče Jeſužoweho wotmolwjenja ſrasychu. Jeno pschipódlia, na daňski kroſch hladajo, jím Jeſuž wotmolwjenje da. Schtož prajesche, běſche mózna kaſení, ſi kotrež tón kralowſki knijes niz jeno dawanje dawkom, ale wſchě prawa ſwētneho knijeſtwa a Božego kraleſtwa do ſwētla ſtajesche. Schto je farisejſka leſcz porno móznemu duchej Jeſužowemu? Móžno, so ſu sprawnje prajili: „Mischtrje, my wěmy,

so ty wěrny by a wuczisich Boži pucz prawje a njerodžisich wo nikoho; pschetož ty njehladasich na człowjekow paršchonu."

Boži pucz je tón, so maja khězorojo a kralojo śwětnu móz, kaž jich mjená a wobrashy na pjeniesach wobżwědczeja, so pak Bože kralestwo njeje wot tuteho śwěta. Rjenje je, hdyz kschesčijanska myſl na trónje rukuje, a na nasich pjeniesach ſamych je napiſane: „Bóh ſ namí“, ale duchowni kniežicž njeſmědža. Farisejszy běchu knieſtwa-lakomni měſchnizy. Bamžojo chzedža kniežicž. To dyrbí duchownemu žiwjenju ſchłodu pschinjescz, haj kónz czinicž. Kajki wuzitk romſka zyrkej ſ teho ma, so wjazy tak kniežicž njeſmědž, to je ſnate. Wona je pobožniſcha, hdyz wjazy wójny njeſmědž, khězorow njeſtadžuje ani poddaných wot pschiſahi njeſtadžuje. Psches naſtacze evangeliſkych zyrkwiow a duchowneho kſchesčijanstwa, w kotrymž je předowanje wěrnoſeče ſ hłownym dželom tež najwyschſich duchownych, je Jeſuſowe wulke ſłowo pschewjedžene. Śwětnej wyschnoſci — tež we wſchitkych katholſkych krajach! — ſo dawa, ſchtož ſo kluscha, wona ma śwětnu móz, a to połnu a niž wot bamža ſpožęzenu, a Bože kralestwo móže w czichim mérje w zyrkwiach a domach ſo roſwiwacz, ſo by ſo Bohu dało, ſchtož je Bože. Tak bězi kolo śwěta. To je Boži pucz, prawje poſnaty, wot Jeſuſa poſasany!

To je khětro ſucha wuczba, ale jara ważna. Móžemy ſebi ju doſcz roſpomnicz, hdyz na to ſpominamy, kaž je psched ſto lětami wera do Boha wjerchow, wodžerjow a ludži poſylnika, hdyz duchowni jim předowachu. Ale wójska ſu wot wyschnoſce hromadžene a wot kralowſkich wyschłow wodžene były. To ſu śwětne wězy, ſ kotrymž zyrkej niežo czinicž nima. Schtož tež móže ſebi hiſhčeje prjódſtajicž, ſo mějesche něhdý bamž kraj a wójsko?

Niž psches wojerſku móz, ale jeno psches předowanje a ſpěwanje, psches wuczbu a ſnamjo žiweho kſchesčijanstwa móže ſo Anjesowa zyrkej roſpſhesčeracž abo ſdžerzecž. Śwětne móz dyrbí jej ſchłodžicž, dokelž jej njeſterja, ſo ſ duſhemi derje měni, hdyz na knieženje dživa.

Slě je, ſo ſo njeſhodži wſchón lud w kraju pschi wěrje ſdžerzecž. To tež romſka zyrkej njeje ženje ſamohla. Kunjež je něhdý, woſebje w Schpaniſkej, tefko kezajow ſpalicž dała, ſchtož njeje jeno pschecžiwo wſhemu kſchesčijanstwu, ale tež pschecžiwo roſomej, tola zyrkwine žiwjenje ſo njeje pschisporjało. W naſchim čaſzu katholſka zyrkej mózniſe ſ duchownymi ſredkami ſtutkuje. Tak ſo Bohu dawa, ſchtož je Bože. A tež khězorej dyrbí bamž dacž, ſchtož je khězorowe, njech wón tež pschi ſtarzej wuczbje wo přenim prawu romſkeho ſtola hiſhčeje woſtanje.

Jeſuſowe ſłowo dobywa. Wono wſhemu ludu pucz Boži prawje poſasuje. To dobrý porjad ludoweho žiwjenja w mérje twori, to we wójny móz kózdeho luda wuczinja, ſo ludžo Bohu dawaju, ſchtož je Bože, a khězorej a kralej, ſchtož je khězorowe a kralowe. Je naſcha ſakſka evangelska zyrkej hižom hdyz pschecžiwo katholſkemu kralej była? Zenje! To bylo nam tež pschecžiwo Bohu.

Tak je widzecž, kaž evangelska wera trón ſchlituje. So pak tež wyschnoſcz Anjesowu zyrkej podpjera a ſa jejne prawo ſastupuje, to ſo ſamo roſymi. Kſchesčijanski lud a kſchesčijansku wyschnoſcz chyl nam Bóh tón Anjes psches móz Božeho ſłowa ſdžerzecž! To je Boži pucz ſ wěrnemu ſbožu wſchego luda psches Jeſom Chrysta.

Hamjen.

T. w B.

Kſchesčijanske wyschnoſče.

O Božo, ſwěta wobknježero!

To twoja mudra rada je,

So býchu ſemje wobhydlerjo

Tež měli ſwoje wyschnoſče;

Duž město tebje człowjekow

Tež mam ſa ſudníkow.

So mohli khleb ſwój w mérje wužicž,

Tu pucze khodžicž bjes stracha;

So mordar njeſmědž naſ ſtužicž,

Sso njebojim ſubjeſtwa,

Ssmy měri ſchi ſlych hroženju:

Da ty nam, Božo, ſ wyschnoſcžu.

So twoje ſłowo wužiwamy

We nutrnoſci, poſoku,

Tež ſwoje ſakramenty mam ſi

A row, hdžez ſlawy wotpočznu:

Wſcho twoja hnada dala je

Psches kſchesčijanske wyschnoſče.

Wſmi, Božo, džak ſa tajke dary,

Naſch ſchfit ſy ſi człowſkej ſlužbniſu;

Th ſ kniesom ſy ſa ſwěta twarh,

Hdžez wudželach móz ſudniſku.

Duž njech, o Božo, khwali cže,

Schtož tudy kral a poddan je!

K. A. Fiedler.

D. Luther a biblija.

S bibliju w ruzh je nam Luther wſchudžom poſasowaný. Wón je muž ſ mječzom Ducha, kiz je ſłowo Bože. Na ſłowje Božim wón zyle ſteji a je w nim ſakrjenjený. Kaž bě we Wormſu, ſebi čaſz ſ roſmyſlenju wuproſhywſhi, projil: „Ta wěz naſtupa praschenje wo wěru a duchow ſbóžnoſcz a Bože ſłowo, tuto najwyschſche a najwjetſche ſublo w njeſteſach a na ſemi“, tak potom na dompuču hiſhče na khězora piſasche: „Ssym ſwólniwy, ſo roſwuczicž a ſebi ręčecž dacž, wuwſate je jeničzh ſwiate cžiſte a jaſne ſłowo Bože, kotrež dyrbí ſwjercha woſtač a wſchitkych człowjekow ſudnik byž.“

Tato doſtor ſwiatyho piſma wón psched nami ſteji, a w nim ſo wobhoniowacž a jo ludej wukladowacž, to bě dželo jeho žiwjenja. K ſwiatemu piſmu jeho ſ neſchewinliwej mozu czechnjeſche.

Do klobchtra ſastupiwſhi mějesche jeno dwoje kacžanske knihi ſobu, Plauta a Vyrila. Ale jeho najlubſche knihi běchu biblija. Mnichojo dachu jemu kacžanskemu bibliju, do czerweneje kože ſwiaſanu, kotrež ſ tajſim ſahorjenjom pschecžita, ſo móžesche wſchitko ſ preñim pschiminenjom namakacž a poſdžischo jara wobžarowacše, ſo njeſmědž tutu bibliju wobkhowacž, w kotrež bě tak ſnath. Bibliju je ſa prawe žórko bohawuczenoſce pósnał, mjes tym, ſo běchu předawſhi ſ druhich žórłow (ſe ſcholastikarjow) cžerpali.

Sejan Pollich ſ Mellerſtädta, Lutherowý Wittenbergſki pschecžel, je husto projil: „Tutón mnich budže wſchech wuczenych doſtorow pschepoſasacž a nowu wuczbu wunjeſcz a zylu romſku zyrkej wobnowicž, pschetož wón ſo na piſmo japoſchtołow a proſetow ſaložuje a ſteji na ſłowje Jeſom Chrysta.“

K starymaj ręčomaj, grichiskej a hebrejskej, je ſo Luther halle jalo tſizycilétny muž pschecžiſhczak.

Njebhym tež nicžo druhe wot Luthera měli, hacž bibliju a fatechismuž, kaž bohacži byhmy byli! Jakub Grimm, tamny wulž ręčow wuczeny muž, je wuprajil, ſo Lutherowý wuklاد ſ druhemu

artilej: „Sa wērju, so Jezuš Chrystus, wēry Bōh wot Wōtza we wēčnosći porodženj a tež wēry čłowjek, wot knježny Marje narodženj, je mój knjes, kiž mje shubjeneho a satamaneho čłowjeka je wumohł, warbował, dobył wot wschitkich hręchow, wot śmijercze a wot čertowskeje mozy, — niz se skotom abo se śleborom, ale se swojej kvjatej a drohej krewju, a se swojim njesawinowathm czerpienjom a wumrjeczom, — so bych ham jeho, a w jeho kralskwoje pod nim žiwý był a jemu klužil we wēčnej prawdosczi, nje-winosczi a sbóžnosći, — runje jako wón stanął je wot śmijercze, je žiwý a knježi do wēčnosće“, je to najrijenische, schtož je so hdj pižalo.

Biblija je Lutherowa brónjeńja, s kotrejž wón swoje brónje bjerjesche. Wón je bibliju, kotaž bě do jeho čažow sabhta a jako jata na rječazu ležesche, sažo na swětlo pšchinjebz.

Placzo stejesche kvjatych Jan w sjevjenju, dokež njebu nictó sa dostojoñeho namařany, te knihi wotewicž a jich sygle rošwjaſacž, doniž wot tých starskich jedyn k njemu njeprajesche: „Njeplacž! Hlaj, pšchewinyl je tón law, kiž je s rodu Židoweho, tón korjen Davitowy, so by wotewirk te knihi a slemil jich sydom sygle.“ Haj „Bōh, kotrž pšchikasa, so by so s čěmnoscze swětlo rošhwěcžlo, tón je so rošhwěcžlo w naschich wutrobach (to je we wutrobach japoſchtolow a tež w Lutherowej wutrobje)“, so bychmy dotali rošhwěczenje poſnacza kražnosće Božeje we wobliczu Žesom Chrysta.“

Žadyn njeje, kaž Luther, žorlo evangelija wotkrył a jo s čěmnoscze na swětlo staníł. Na kóždym měscze kvjateho pižma wón ryje, doniž žorlo njebeži. So je so tał pod wýžkoſcž Božego słowa pokorjał, to je jemu wutroby dobylo. Wjelez knihi jetež wón napižał, wo wschitkich je tola žadal, so bych u ſaschle, jeno so bych u so w jenych wobhonjowali, w bibliji. Niz pak jeno žorlo prawdy bě jemu biblija, ale tež murja pšchecžiwo bludam. A kaž bě pola Luther, tał dyrbi tež pola naſcheje lutherskeje žyrkwe bycz, wona dyrbi bycz žyrkej čiſteje wucžby.

Lubujesč ty tež swoju bibliju a čitaſch kweru we nje? Luther praji: „Schtož je ſkotej paſtwa, čłowjeku dom, ptaké hneſdo, rybam rěka, to je wērjavym duſham kvjate pižmo.“

Tak Luther wſchudžom s poſběhnjenymaj rułomaj bibliju wýžko džerži. To je Luther, kajkehož swět snaje a zyrkej čeſeči.

„Schtož moje słowo džerži, tón njebudže ſmijercze wohladacž wēčnje.“ To bě Lutherowý troſcht, jako so wón k wumrjeczu hotowasche. Džen do swojeje ſmijercze je wón tuto słowo jenemu do jeho poſtille ſapižał. Chzemj ſebi Boże słowo tež twjerdze džerzeč a njeſazpijny swoju lubu bibliju! Potom ſmějemy s Božego słowa tež wēčne žiwjenje.

Wopyt pola D. Luther.

Krótko do wobjeda Luther we swojej ſtwje ſedžesche a pižasche. Duž ſo klepasche a hlaj, młodženž, kiž bu dla swojeje wery se swojeje domiñny wuhnaty a bě w Lutherowym domje hizom wjele dobreho wuziwał, do jsiwych ſastupi. Tón bě s domiñny liſty dostał, so ſmě ſo ſažo wróćiež; bě pak bjeſe wſchęch pjenježnych hrędkow. Duž dyrbjesche Luther pomhač; ale kaſ? Tola jeho luboſcž pſchetož někaſki wupucž namaka. Wón wotewri khamor, wsa s njeho ſlěborny čeſnny khelich a da jón temu młodženzej s tymi słowami: „Donjeſče jón k ſkotnikoj, a schtož ſa njón doſtanjecze, je waſche!“ Tón młodženž pak ſo wobrasche a nječasche taſki drohotny dor pſchijecž. Duž wsa Luther khelich do ruki a jón w ruzh rošmjecze. „Taſke“, na to rječny, „někto wón ſa mnje žaneje wažnosće wjazh nima; duž jón wſmicze!“ Tón pak wotmolwi: „„Sa njemóžu, ja njeſzměm jón bracž!““ Duž Luther džesche: „„Deno wſmicze! Někto pak pojeſe a ſo minu wobjedujcze;

ſchto wě, ſchto domach na waž čjaka? My chzemj tehoodla někto ſwojego Boha ſe ſwjecženjom čeſcžicž.“

Na to ſo i blidu ſeſydaču. Běchu pak pola Luther a wſchelazh ſławni hoſczo: Dr. Bugenhagen, Melanchthon, Agricola a a wobrasowar Lukas Cranach. „Dobry kuchař, hłód mjenowaný, dyrbi mi moju jědž hłodnu čzinicž.“ Luther pocža, ſo ſo blido ſydnýwschi; „prjedy pak chzemj hladacz, ſchto moħł najkrótsche a najlepſche blidowe pacžerje ſpěwacž.“ Duž poſtaný najprijeđy Bugenhagen, ſtýlny ružy a taſke pocža:

„Jesęž a picže
S džakom wſmicze,
Bóh jo požohnuij!“

Na to Luther rječny: „Sa chžyl jeno dwě tſecžinje Bugenhagenowych ſłowow trjebacž.“ A někto wón čiſche, ale wěſcze ſpěwasche:

„Chrystus Jezuš ham
Budž jědž a picže nam!“

Skončnje Melanchthon poſtaný a měnjesche, ſo tón króž Lutheru dobyče ſtoſtajcž njemóže a tež wón ſpěwasche swoje blidowe pacžerje a to taſke:

„Tón požohnowaný jědž požohnuij!“

„Myſblach ſebi hizom, Luther na to džesche, „Lepje hacž Melanchthon nictó rěčecž njemóže. Wón je naš wſchęch ſbil.“

Na to wschitzh jědžichu a wſchelake rjane a wužitne ſłowa ſo rěčzachu. Skončnje Lukas Cranach poſtaný a pocža: „Lubi pſchecželjo, naš je tu wjeſeka hodžina hromadu wjedka. A ſomu mamu ſo ſo to džakowacž? Temu mužei, kotremuž mamu ſo ſo hisčeje wjele wjazh džakowacž. A runjež ſo ja na wobraſowanie bôle wuſteju, dyžli na rěčenje, dha ſym tola tež ja ſrěčniwy, tał rucze hacž na naſchego Lutheru k rěčam pſchindu.“ Tele ſłowa čžysche ſ hibanjom swojeje ruki wobtivjerdžicž, pſchi čimž pak ſwoju winowu ſchleñzu powali. „Tu masch ſa to“, Luther ſo ſmějizy rječny, „ſwoju mſdu, luby pſchecželo; Lutheru čeſcžicž, to wſchak nikomu wjele wužitka njepſchinje!“

Tónle wopyt pola Luther, kiž czi poſaže, kaſ wjeſeleho waschnja tutón wulki muž Boži bě, czi jeho wěſcze hisčeje Lubſcheho ſčini.

Kak wjedžische Luther troſhtowacž.

We Wittenbergu běſche žonska, Hilža ſ mjenom, kiž bě we swojim čažu pola Lutheru ſa pěſtoncžu byla, we wokomiknjenju hněwa ſe ſłowami ſlubila, ſo chze čertej ſ cželom a ſ duschu do wſcheje wēčnosće ſluschecž, ſo jemu po taſkim kaž ſapižala. Dla teho ſo někto jara rudžesche. Luther wo tym ſhoni, ſo je wſcha taſka ſtyskniwa, a ſo ju woprascha, cžeho dla ſo tał rudži. Wona wotmolwi: „Ach, luby knježe, kaſ njedyrbjala dha ſrudna bycz? Šsym ſo džě wot Boha wotwobrocžila a ſo čertej do možy dała.“ — „„Njeboj ſo,““ Luther rječny, „tón hręch je tał wjele kaž žadyn; njeſbz žaneho wjetſchego činiła?““ Duž wona snapſchecžiwi: „Ach, luby knjes doſtoro, mohla dha hisčeje wjetſchi čzinicž?“ — „„Haj,““ rěčesche Luther dale, „„to by najwjetſchi hręch był, hdj by ty pſchi ſwojej hlupej myſli wostała a ſadwělowała. Poſkluchaj tola, luba Hilža, móžesč ty tež magistra Melanchthonowym pjeſl abo jeho knihi někomu druhemu dacž?““ Duž wona wotmolwi: „„Ně, pſchetož woboje moje njeje.““ Duž Luther džesche: „„Hlaj tola, dha ſo ty ſama tež někomu druhemu dacž njemóžesch; pſchetož ty tež ſama ſwoja njeſbz. Ty ſo ſama wumohla njeſbz. Chrystus je cže wumohł a na jeho kvjate mjeno by ty wuſchecžena; duž ſy ſama jeho a njeſbz ſama ſebje mózna. Sběhni pola čerta tutu ſup a praj: Šslyſch, ty ſelharny duch, dži k mojemu knjeſej Chrystuſzej, a čhesch-li ſchto wot njeho, dha ſebi to ſam wot njeho žadaj, tón czi wěſcze helski wohén na hlowu čiſnje!“

Jene je nusne.

Njeh tenu czlowiectwu,
Kiz jeno czaknoscz haji
Zow w seimskim pschebytlu,
Sso s krotkim klowom praj:
Hdyz tez so tudz wscho
Se zwetnym sabjera,
Mje kschewi jeno to:
Mecz w duschi Sbognika!

* * *

„Ach, njekhwalcze mi zweta krazenoscz,
Mi wo bohatstwie njercczce!
Wschon zwet a jeho pscha, jazenoscz
Mje swiezelicz dzje njemozje;
Njeh kozdy, schtoz chze, lubo ma,
Ja pak mam lubo Jesuza!”

F.

Nashma.

Nasch najwjetshi pcknjer, Handrij Sejler, je nam we swoich spewach pschikhad nashym a sym na krafne waschnje wopisal. Hdyz tute jeho spewy czitamy, je nam, jako bychmy widzeli, tak lisze zoltnje a pada, tak stadka domoj czahnu, tak puczowar we wjetkej drascze symu mrze a so skonczenie bely zhne na predy tak czejatu semju leha. Wschudzom pak Sejler pschi tym na Boha, jeho maz a krazenoscz a na czlowiski pozledni wotyknieny konz, na njebiesku domisnu, pokasuje. Sejler wschak njebi spewat, kiz by ludzom jeno krotku sabawu podacz chzyl, ale be muz, kiz czlowiske wopravdzite sboze zenje s woczow njepuschcz. A teho dla je nam won tak drohi a wažny.

Na podobne waschnje pak mamym wschitzym lata a ltnych czakow khod wobhladowacz. Sažo so jene lato ke konznej blizi, a nahe schtomu, pola a luki nam to do pomjatka wola. Te, jako bychu se spewom letu bozemje prajile a howrjoze, symne wetry k temu hudzbu czinile. Hdyz pak tak s lata won dzem, njemem, sabycz, schto wschitko s njeho njemem. Teho malo njeje. Bróznie ſu połne, lubje so s kozdym dnjom bble pjenja a w pinzach masch zlodne ploidy sa so a sa zwój sfot lezo, so možesek jón pizowacz a so sažo s nim žiwicz. To wscho pak mamym wot Boha a na to mamym so dopomnicz. Dzeczom je jara wuzitne, so zebi s khwilemi na to pomysla, schto ſu wscho wot starszemu dostale. Tazke myſle wabja je k hódnemu kchodzenju. A runje tak derje czinimy, hdyz na Boże dary spominamy; s dżakownosczu so potom prózjemy, Bohu spodobne živjenje wjescz.

Wérneho kschesczijana woczi pak dale hladatej hacz na huno a pschatra a hhubje hacz do pinzh. Tej widzitej tez wschē te duhowne dary, s kothymiz naš nasch Bóh swiezeluje. Sa kajkim krafnym blidom tola kredzimy, tak husto hacz pschi woltarju Bože czelo a Božu krej bierjemy! Kajke bohate žne do bróznie wschymy, hdyz Boże klowo klyschimy abo czitamy a zebi je do pomjatka schezepimy, so bychmy je posdziſho sa zwou duſchu meli! A hdyz naš czopla draſta hréje a hdyz je nam derje we wutepjenej ſtrje, tak derje je nam tola woszbie w naschej wérje, w kotrejz naš Bóh zyle lato bjes pschestacza rozwuczowacz a pozylniec dawa, so so w njej symnych wetrov njeboža njebojimy! To wscho naš pochnuwa, so so Bohu dżakujemy.

Wotkhadzaze lato se zwojim wjadnjeniom a hinjeniom pak naš tez na naschu zmierz dopomina. Haj, tak so tola schtom nascheho czela tez proſdni! Wola schtoma jedyn koren po drugim prochnawi, jena haſo po drugiej wuschnje, predy ſtrwa ſkora na czelo so

puła, hacz na pozledku wetr schtom wuwali. Podobne je s nami. Snutskowne korenje nascheho živjenja hinjeja a wonach nad nami je tez widzecz, so so móz shubjuje. Teho pak so ženje tak živje njedopomnisz, kaž nashmu, hdyz lisze pada a so pola proſdnia. Tebi je, jako bychu czi te hinjoze zwetki a nahe schtomu ruku tykać, so bychu cze pschimyple a chzyle cze do rowa wjescz.

Tola njestrož so, ale hotuj so na węcznosz. Matař dzela nashmu rolu a syje a njepchestanie, doniz smiersi jeho dzeli konz njestaj. Wón chze, so by pschichodne lato tez neschto mél a njetrjebal tradacz.

Pschichodne lato je sa tebie węcznosz. O prózui so a dzelaj a czin wuſhyw pobožnego, wérjazego, pokutnego kchodzenja, so by njetrjebal we węcznosz tradacz! Derje kózdemu, kiz tu syje a budze zmecz we węcznosz žnjecz! Duž njech nam pschikhadzaja ſyma tez lata ſažo to napominanje do wutroby wola: „Budź stajnje hotowy!”

Wydleńska naprawa.

Nas večtu jeneho stareho wuja pscheprozyli, so by zebi wulkotnie naprawjene wobhdlenje młodeju mandželskeju wobhlaſał. Wón bu psches mnohe wypole krafne ſtrw wiedzony. Wjes wobdžianja a bjes khwalsy wón na zyli krafnosz shladowasche.

„Ró, luby wujo“, so jeho skonczenie młody mandželski woprascha, schto dha k temu prajisch? Daj ſwoje měnjenje klyschcz! Ssy s noju domjazej naprawu ſpokojom?”

„Dzeczci“, snapshczini starz, „to wschak je zyle rjenje tak; ale njesabudztej jeno dwojake pschi tym! S přenja njesapomítej swoich bratrow a ſwoje ſotry, kiz ani dzeczath dzel tak rjenje býdlicz njemoga kaž Wój; ja měnju Waju bratrow a Waju ſotry w pincznych býdlach a w komorach pod tšeču. A s druhá njesabudztej tamneje maleje wusleje komorki, kotruž na pozledku wobęzhenjeti, hdyz so Waju woczi ſa tónle zwet a wschitku jeho krafnosz na pscheko ſandželitej.“

Młodaj mandželskaj na so poahladnyschtaj a zyle womjelnyschtaj.

„A jene ja we Waju nowym naprawienju ſyka njewidžu“, starz pokraczsch: „Wój ſtaj naſlepſche ſabýloj: ſchpihel pobrahim.“

Mandželska pokasa na elegantny ſchpihel, kotryž w koridoru wiſasche.

„Ach, tón je ſa czelo“, snapshczini starz; „ale ſchpihel ſa duschu Wój nimataj. Ja ani w knižnym kamorje ani něhdze na blidze bibliju njewidžach.“

F.

Wschelake ſ bliška a ſ daloka.

— Nowa ſchula w Bulojni pola Wulich Sdžarow je ſo w pschitomnoszni wokrjezneho knjesa ſchulſkeho inspektora Wendta poſtwiecziła. Do nowej ſchule budza tez dzeczki kchodzicz wot nowej wuhlowej fabriki, kotraž ſo pola Kobliž twari. Wobžarowacz je, so ſo ſchulſka woszada njeje wo to staraka, ſo tam ſerbſki wuczeſ pschindze.

— Sańdzeny ſchtwortk wotmewasche ſo wokrjezna wuczeſla konferenza Wojerowskeho wokrjeza we Wojerezach pod wodženjom knjesa wokrjezneho ſchulſkeho inspektora Wendta.

— Pomnik k dopomijeczu na ludowu bitwu pola Lipska je ſo ſobotu 18. oktobra w pschitomnoszni khezora, ſakſkeho krala, druhich ſerschtow a ſastupjerow ruskeho a awstriſkeho khezora, kaž tez schwedſkeho krala kwyatoczne poſtwiecził. Wjeſele czerpjescze pod ſrudnym podawkom, ſo bęſche někotre dny predy ſo ſažo jena wojerowska Zeppelinowa powětrowa lódź ſpalila, pschi czimz wschitz wojazy a wyszczu na njej živjenje ſhubicu. Halle psched krotkim ſo tajka lódź pola Helgolanda w morju tepi.